

užm krajanům, jak ve svých osadach hospodářsky, ve společenském a spolkovém životě pokračují.)

GEORGETOWN, MINN., dne 25. listopadu 1920. — Ctěná redakce "Pokroku Západu"!

K dopisu tomuto přikládám \$4.00, jako předplatné na oblibený v naší rodině časopis "Pokrok", který mám správně dosahat a na jehož každé číslo dychtivě vzhledy čekáme, abychom si hlavně zprávy z Nebraska a různé ty dopisy přečetli. Při této příležitosti musím podotknouti, že by se et. členů, porážku v Nebraska a vauče jinde usazení, všem nám velice zavděčili, kdyby ze svých osad částky zprávy k otiskům v "Pokroku" zaslali. Dále dovolím si s vámi sdělit, jakou jsme zde měli úrodu letošního roku a zároveň podotknouti, že to jest zde jako vauče jinde. Kdo totiž dobře role svá obdělával, ten také dobře sklídl. Pšenice vypala zde od 7 do 25 bušů; oves, 30 až 100 bušů; ječmen, 25 až 60 bušů; žito, 15 až 28 bušů; kukurice, 25 až 40 bušů a brambory, 75 až 150 bušů po akru. Každý z usidlených zde Čechů měl dobrou úrodu a který obil prodal hned od mládečky i dobrou cenu stržil, kdežto ti, co vyčkávali, mnoho nezískali. Já jsem pšenici hned prodal od mládečky a dostal jsem po \$2.30 a za brambory přibližně 1.20 buš; těch jsem prodal na pět železničních kar, z nichž v každé bylo složeno 700 bušů. Mimo to jsem si jich nechal 900 bušů na semeno, a měl jsem je na 35 akrech nasázené. Pšenice mně vypala 20 bušů po akru, což všecko nasvědčuje, že zdejší údolí Červené řeky má dobrou půdu a co hlavního, posud jest zde hojně místa pro další osadky. — Krajané z Lucie, proč nedáte o sobě některý vědět, vždyť jest vás přece v této zemi dost! Přispějte několika řádky do "Naši Besedy", kterou si každý odběratel velmi rád přečte. Pp. vydavatelům "Pokroku" přeji veselého vánoce a šťastný nový rok, aby vám přinesl dvakrát tolik předplatitelů, ježto "Pokrok" si zaslouží, aby byl hojně čten, neboť jest to český dobrý časopis, který by měl bez rozdílu každý Čeho-Američan obdivovat. Vůčiť. Jos. F. Pfenosil od Habru.

(Ct. příteli! Dopis váš otiskujeme a doufáme, že některý z vašich spolurodáků přiblíží se na vaši výzvu s dopisem. Zároveň vám děkujeme za zaslání předplatného a uznání "Pokroku".) I my vám přeje radostné vánoce a nový rok, aby byl k vám ještě štědrějším.)

ČESKÝ DOBRODRUH.

Americký časopis přinesl v minulých dnech zajímavé řízení, jehož hrdinou je Čech Václav Hájek, dobře známý v krajanových kruzích v New Yorku, který často vydával se za polského šlechtice, hraběte Maximiliana Egona Potockého a za lesku tohoto titulu prošel mnohá dobrodružství.

Před více jak rokem přišly z Kanady zprávy, sdělující, že polský šlechtic, Maximilian Egon Potocký, byl zatčen policií v Montrealu jako náčelník anarchistského spiknutí. Zpráva tato vyvolala značný zájem v americkém tisku vzhledem k tomu, že jméno hraběte Potockého je dobře známo i za hranicemi. Za nějaký čas se na věc tu však zapomnělo. V minulých dnech však obnoven byl zájem o tohoto falešného hraběte Potockého, neboť časopis přinesl zprávy, že vydán byl na něho zatykač pro opnutí ženy. Historie tohoto dobrodružství je opravdu velice zajímavá a zaslouží si, aby stručně byla vyličeána dle zpráv amerického tisku.

V červnu roku 1919 rozšířila se mezi radikálními živly v New Yorku zpráva, že mezi něž zavítal vzešený anarchista se skutečným peněz, který nemajetné bolševiky rád počastuje jídlem a pitím a také přijíjí neb daruje značné obnosy anarchistskému časopisu, Freedom. Vypravoval se, že je to člověk neobyčejně zámožný a že přistoupil k bolševikům. Proslýchalo se, že se nalézá v čele dobře financované organizace, jejíž smyslem je poslati revoluční vojska z Ameriky do Ruska. Můž tento sám tvrdit, že jméno jeho je Max Wollakin.

Wollakin vyhlížel tak, že nebylo zcela žádných příčin pochybovat o tom, že je skutečně tím, za co jej označují pověsti. Byl vždy blahobytného vzezření a počínal si tak, jak možno je očekávat u šlechtice. Rád zacházel do místnosti a kavárny, kde se shromáždili radikálové a mluvil ještě radikálněji než oni sami.

Na nějaké takové schůzce radikálů seznámil se Wollakin se slibnou osobou, jež byla pokladní a anarchistské skupiny a nadšenou revolucionářkou. Otevřela si svou srovně a poznala, že ovládnána jsou stejnými myšlenkami. Po té došlo k vzájemným láskám a za chvíli byli už spolu jako muž a žena. Bylo to

ideální spojení, o jakém sní pokrokoví myslitelé.

Po té došlo k známým bombovým spiknutím. V poštovních zásilkách nalezeno bylo několik bomb, adresovaných předním americkým občanům. Případ tento vyvolal cestkou pozornost a krouček zámožných mužů sebral potřebné fondy k financování právního po členech tohoto spiknutí. Skupina soukromých detektivů byla zjednána a pátrání zahájeno.

Jednoho dne dostavil se do úřadovny náčelník detektivů muž, který sdělil, že je prominentním anarchistou a projevil ochotu stát se konfidentem. Znal více reálných tajností nežli sám Berkman. Prohlásil, že má příležitost dostat se do kruhu spikleneč a že za dobrou cenu odhalí každé spiknutí. Je přirozeno, že náčelník detektivů poslušně s velkým zájmem, neboť dobře věděl, jakou cenu má zakoupení jednoho z takových spikleneč. To, co nevěděl, dá se spiknutí v několika slovech.

Byl to Čech, jehož pravé jméno bylo Václav Hájek. Ve staré vlasti byl cestujícím jednatelem. Přijel do Ameriky krátce před vypuknutím světové války a usadil se nejprve v Philadelphii. Zde žil se různým způsobem. Zde viděl možnosti v bolševické agitaci. Sloužil po nějakou dobu jako agent odboru spravedlnosti, avšak byl propuštěn. Vypravoval se tehdy, že opustil ženu a tři děti a odejel do New Yorku s jinou ženou, kterou přemluvil, aby prodala ve Philadelphii svoje obydlí a dala peníze jemu.

Po příjezdu do New Yorku Hájek vrátil se k staré své hře, vyhledával na běžný odpor proti bolševismu. Za krátko ušel Hájek časopis Hlas Lidu u odboru spravedlnosti ve Washingtoně, že je tendence radikální. Obvinění to ukázalo se nepravdivým. Když se vše tato roznesla, byl Hájek jedním z členů jmenovaného časopisu zbit. Redaktor Hlasu Lidu (Grégr pak uveřejnil články proti Hájkovi. Bylo v něm několik vět, které staly se podkladem žaloby, již Hájek podal na jmenovaný časopis. Když pak redaktor Grégr prohlásil, že má po ruce materiál, který náležitě odhalí charakter tohoto dobrodružství, Hájek od soudu upustil.

Po květnových bombových spiknutích Hájek opět viděl svoji příležitost. Náčelník detektivů nechal se jím snadno oklamati, neboť se domníval, že Hájek může pomoci jím k informacím, jež by jinak nezískal. Zaměstnával jej tudíž za značné vysoké služné a poslal jej dopadnouti bombového spikleneč. Hájek kladi velké náklady ve svoje styky s novou milenkou, jež byla pokladní anarchistské organizace. Pro tuto novou svoji lásku opustil milenkou, s kterou přelž v Philadelphii a která mezitím jej obdařila dvojitými.

Jednoho večera Hájek seděl ve společnosti několika radikálů v uherském restaurátě. Pochlubil se několika dopisy od Alexandra Berkmana, od Dr. Bedřicha Adlera, vauče rakouských radikálů, a od irské hraběny Markieviczové, známé členky Sinn Feinistů. Byl to jeden z Hájkových úskoků, že korespondoval se vzájemnými radikálními vůdci a vyzděl si od nich odpovědi. Po té naznačil, že je známým šlechticem a přestrojen, a že není ním méně nežli polským hrabětem Potockým. To učinilo na radikály veliký dojem.

Jednoho dne jeho milenka prohlásila, že je nabazena Ameriky, a že by se ráda navrátila na kůži stepi rudého Ruska. Hájek prohlásil, že učiní pro tuto cestu přípravy. Za několik dní na to přišel s pravdivými listinami, jež získal jménem James Dunna a manželky. Připravil si svůj tlumok a do něho uložil listiny, naznačující, že je hrabětem Potockým, anarchistou.

Cestoval jako zámožný lidé a přiježděl do Montrealu v Kanadě usadil se v nejlepších pokojích hotelu, kde za svého pobytu v Montrealu bydlil také princ z Walesu. Zde došlo k jejich zátěni. Když skupina policistů vnikla do jejich pokojů, Hájek postavil se na odpor. Policie otevřela jeho zavazadla a zde našla udávně důležité dokumenty. Hájek hrál dobře komedii: Vyrval se pojev stěm a chopil se lahvičky s inkoustem, polil čerou tekutinou dokumenty. Mluvil o své oddanosti proletariátu. Stejně také mluvil jeho společníci. Policie vaučila oba do vězení.

V té době objevily se v časopisech zprávy o zatčení "hraběte Potockého" jako náčelníka anarchistů. "Hraběnka" deportována byla do Spojených států a "hrabě" ponehan byl ve vazbě. Za krátko Hájek však objevil se znovu v New Yorku. Svým přátelům sdělil, že podařilo se mu uniknouti z vězení a že je nyní usazen skrytí se před policií. To učinilo na jeho radikální kamarády veliký dojem.

Kanadská událost vyvolala u detektivů jisté podezření. Bylo to vše velice pěkné, že tajná policie na své výplatní listině měla hraběte Maximiliana Egona Potockého, ale nezdálo se všechno v pořádku. Po nějaké době také radikálové byli jati vůči Hájkovi podezřením. Přišli k němu, že hrabě je ve službě někoho, jehož peníze utrácí. Jeho milenka jej opustila. Když Berkman vyšel z vězení v Atlanta, měl být propuštěn na svobodu pod zárukou. "Hrabě" se nabídl, že opatří potřebných \$15,000, pokud-li se Berkman o útěk. Berkman však této nabídky nedůvěřoval, domníval se, že není upřímný a že má být chycen při pokusu o útěk, aby mohl být znovu vsazen do vězení. Radikálové po té věřili téměř všeobecně, že "hrabě" je tajným policejním agentem.

Avšak "hrabě" měl peníze a jevil vždy ochotu je utráceti. Zavření hraběte znamenalo ztrátu všech výhod, které známosti s ním jím poskytovala. Z té příčiny rozhodl se přijmouti její dáne ve své společnosti a dovoliti mu utráceti peníze. Konec Hájkova blahobytu však přece nedošel. Aby úšes si přijmy, bylo nutno, aby čas od času podával jisté informace. Sdělii policii jméno jistého člověka jako bombového spikleneč. Policie provedla zatčení, avšak shledala, že obvinění bylo bez jakéhokoliv podkladu a zatčený byl propuštěn. Celá řada podobných příhod měla za následek, že Hájek byl propuštěn. A aby mira tripkosti byla dovršena, obrátila se paní Hájková číslo 2 na autoritu a požádala o o jeho zátěni. Na dobrodružství tohoto byl vydán zatykač. Je těžko říci, že tím jeho dobrodružství byla skončena. Je slibné možno, že brzy objeví se znovu někde a pokračovati bude v šílení lidí.

AMERICKÁ NEMOCNICE PRO CARĪHRAD.

V Caribradě bude zřizena americká nemocnice. Bude v ní místa pro několik set pacientů bez rozdílu národnosti a vyznání a bude ve správě amerických a tureckých lékařů a ošetřovatelek.

Rozhodnutí v tomto směru na založení tohoto ústavu bylo učiněno výborem, složeným z vrehního amerického důstojníka námořního, z předsedy caribradské divčí kolleje, z americké obchodní komory a amerických pomocných společností, operujících nyní na východě v Evropě. Americký Červený Kříž pomůže upravit a zříditi nemocnici a zásobit ji potřebami.

Cílem zakladatelů je učinit z nemocnice americký ústav první třídy a čistě moderní. Budou tam laboratoře pro zkoumání vědecké, ošetřovatelská škola a department pro vyléčené. Americká nemocnice zároveň umožní americké divčí kolleji, aby mohly studovat lékařství americké i jinozemské dívky. (—F. L. I. S.)

Jak to vysvětlit?

Jsou dvě pole vedle sebe, je nom cesta je dělá, půda a všechno zále se být stejně, ale jak velký rozdíl v uzrání obilí! Dva léky jsou v trhu, jenom jméno výrobce je dělá, součástky zále se být stejné, ale jaký velký rozdíl účinku! Jak to vysvětlit? Úspěšný rolník a úspěšný výrobce léku směje se součástky tak, aby došli nejvyšší jejich zdravotní. A proto právě Trinerova Hoffké Vínó nemá soupeře. Vyznačuje dokonale vnitřností, odstraňuje škodlivé látky, jež z nich žni parnitě choroboplodných zárodků, a obvojuje chuť k jídlu a řádné zažívání. Trinerovo Hoffké Vínó nikdy se nemine účinkem. Váš lékárník neb dodavatel léků vám také poví, jak Trinerovo Liniment pro neuragii, reumatismus, bolesti v kříži (Honser je dnes na denním pořádku) nebo Trinerovo Antiputrin (včetněné kloktadlo, vylučovadlo čerstvého rána), jsou dokonale spolehlivé. — Joseph Triner Company, 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.—Advertisement

O ČASNĚM VSTÁVÁNÍ.

Na venkové patří časné vstávání k dobrému vychování. Hně ve městě, až časné z rána se člověku nejlépe pracuje.

Bůhužel, časné vstávání není tak snadné, jak nám dokazují životopisy mnohých vynikajících mužů. Tak na příklad — o znamenitěm francouzském přírodopisci Buffonovi se vypravuje, že z mládí vstával zpravidla pozdě. Aby odložil tento zlý zvyk, sblil svému služovi Josefovi, že mu dá tři-frank pokaze, když ho vzbudí před šestou hodinou. Josefa stálo to mnoho práce, aby překonal tuto zakofennou lenost mladého pána; ba jednoho krásného rána nezbylo mu než vyliť naň plnou nádobu ledové vody; ale časem setkal se tyto různé prostředky a plným úspěchem a slavný Buffon říkal se smíchem: "Josef má zásluhu o tři nebo čtyři svazky mého Přírodopisu." Od té doby pracoval devět hodin denně s takovým úsilím, že s títulem přírodopisce mohl smele spojovati titul neméně slavného literáta; dovadit vyjádřiti ublazeně i nejspletitější myšlenky. Netřeba zajisté pochybovat, že uvedené učence byl méně lenivý, nežli kdokoli z nás, a přece užíval tak silných prostředků, aby se donutil k časnému vstávání.

Zajímavá jest také poučná anekdota, kterou vypravoval kdosi Tolstoj: Statkář setkal se se svým poddaným mužikem stejného stáří. "Jsem stejně staří, není-liž pravda?", pravil statkář k mužikovi. "Ne, bafuško," odpovéděl mužik, "já jsem starší." "Ale což pak nejsme skoro stejně narození?" divil se statkář. "Ovšem, ale já vstávám denně o 3 hodiny dříve, nežli vy, což dělá do roka 1095 hodin, nebo-li 45 dnů a 15 hodin; a jsme-li dle narození 40 roku starí, a počítáme-li, že od deseti svých let vstávám o tři hodiny dříve nežli vy, našetřil jsem tak za třicet roků skolem 4 roky svého života. Jsem tedy starší."

Co může vykonat člověk za 4 roky života? Jaké hodnoty životní může vytvářeti pilný, časnému vstávání navyklý člověk? Co říká na to člověk, který se neustále vynalová na nevykonanou práci nedostatkem času a kterého nemohou dostat ráno z lože?

PRODEJ LÉKŮ V ČÍNĚ.

Jedněmi z nejlepších obchodů v Číně jsou lékárny. Tyto lékárny možno nalézt na ráz podle obrovských návštěvních tabulí se zlatými písmeny, železných hmoždíků a vzorků různých druhů léků, používaných při přípravě léků. Čínské lékárny jsou opravdu obdivuhodnými obchody a jejich zásoby různých léků jsou pravidelně veliké.

Od nejznamenitějších dob Číňané věnovali značnou pozornost theoretické a praktické vědě lékařské a jejich literatura o tomto předmětu je rozsáhlá. Dnešní lékařská věda v Číně nelží se mnoho od lékařské vědy v šestém a osmáctém století v Evropě, avšak po celá léta Číňané nalézali se v popředí ve světě medicíny.

Již před dávnými lety docílili čínští lékaři překvapujících výsledků při léčení záškrtu a úplavice. Poskytli Evropě celou řadu pozoruhodných objevů ve vědě lékařské. Tak, ku příkladu, očekávání proti nakažlivým nemocem mělo svůj původ v Číně. Nešťastovci byly studovány čínskými lékaři od počátku éry křesťanské a očekávání se tu provádělo po více jak tisíc let. Čínští lékaři počali očekovati již v roce 790. Do Evropy dostalo se očekávání až o tisíc let později.

V Číně, stejně jako druhdy v Evropě náboženská přesvědčení značně obmezovala studium anatomie. Avšak přes to již v roce 1027 zhotoveny byly v Číně dvě rozsáhlé anatomické figury lidského těla. Povrch rozřazen byl na 367 rozloh, z nichž každá měla svoje zvláštní jméno a byl jí vyznačeno zvláštní vztah k niternému ústrojí.

V časných dobách prováděla se také amputace údů, ale vývoj ranhojivosti a operativství byl znemožněn domněnkou, že tak, jak člověk opustí tento svět, objeví se i ve světě příštím. V evropských nemocnicích v Číně

ských přístavičtích mnozí nemocní dávali přednost smrti před ztrátou nohy anebo ruky, přes to, že dostalo se jim ujištění, že se po amputaci posdraví. Uspávací prostředky při operacích v Číně používané byly již v roce 230 po Kristu.

Základnou čínské lékařské praxe je tepna. Zápisní tepna jest rozdělena ve tři druhy, z nichž každá naznačuje různé orgány těla, dle toho, jest tlak slabý anebo silný. Medikální tělesná cvičení byla vyvinuta ve vědecký systém mnohy Tanisty. Hlavním hodem čínskému systému masážování jsou tři základní posie, ve stoje, v sedě a v leže, a tři způsoby dýchání, ústy, nosem a vdechování a vydechování střídavě oběma orgány.

Každý holič v Číně jest současně masérem a jsou tu profesionální maséři, kteří nejsou vůbec holiči. Lékaři ve svých tlumocích nosí dosud starodávné a podivné léky vedle léků zcela moderních. Zubolékařství není u nás v Číně. Již před dávnými lety zjistili čínští zubolékaři, že bolest zubů zavinořována je malým červíčkem, za který považovali nervy. Falešně jsou také již od dávných let v Číně užíváni.

Zvěrolékařství jest takéž starou živností v Číně, poněvadž Číňané jsou milovníky zvířecí. Čínský zvěrolékař léčí koně, mezky, ovce, velbloudy, hovězí dobytek, psy, kočky, ptáky a zlaté ryby. Pro dobytek užívá se léků opravdu prapodivných.

BOLŠEVICKÉ ZLATO.

Bolševické zlato je pro některé lidi bluff, jiní zase předstávají si ohromné poklady, jež jsou jediným faktorem, jímž se bolševismus udržuje při životě.

Bolševické zlato je čínský mýtický; bývalý pomočnik carského ministerstva finance Novickij podnikl zajímavou práci, aby se dobral v mythu podílu pravdy a odložil, co patří báji.

carské Rusko před válkou mělo největší zlatou rezervu světa: odhadovala se na 160 milionů liber šterlinků. Při vypuknutí války ministerstvo vypravilo do Anglie zlato asi za 10 milionů liber, aby zabezpečilo placení úroků; část tohoto zlata byla však cestou potopena německými ponorkami, přeché se ruská vláda odhodlala dirigovati další zásilky cestou bezpečnější, t. j. sibířskou drahou do Vladivostoku, odtud je japonské křižáky odvezly do Vancouveru, načež šly přes Ameriku do Anglie. Tyto zásilky odhadují se na 68 milionů liber. Před vypuknutím revoluce posláno bylo ještě asi půl milionu liber do štokholmské státní banky. Bolševici našli tedy asi za 100 milionů liber zlata. Brest-Litevský mír přiměl je k zaplacení 320 milionů rublů zlata Německu; stejnou sumu vyplátili jako závdavek na válečnou náhradu. Německo pak bylo nuceno odevzdati toto zlato Francii.

Bolševický poklad střezěn byl nejdříve v Petrohradě, pak v Moskvě, částečně v Samarě a posléze v Kazani. V tomto městě našel admirál Kolčák, když tam vtrhl, 300.000 pudů zlata, reprezentujícího 68 milionů liber šterlinků. Kolčák vozil tento poklad sebou v obrněném vlaku, až s ním dospěl do Omsku. Admirál poslal z toho 14 tisíce pudů zlata anglo-americkému konsoreciu do Honkongu na zaplacení zbraní a střeliva, z čehož se dva tisíce cestou ztratily. Vábec se za Kolčáka poklad vůči bůhové sesahal, takže když Kolčák z domcení vyklidil Omsk, měl 44 milionů liber šterlinků. Té chvíle zakročili Čechové, a to podle Novického jména. Vlak se vzal a eskorta jala se ho lupiti. Čechové, odmítnuvše pomoci Kolčákoví, zmučili se vlaku, vydali Kolčáka bolševikům. Bedny zlata byly vypláceny a bolševičtí komisaři dostali zbytek pokladu jen tím způsobem, že lupiče postřelili střílnými puškami. Bolševici snaží se shledati poschovávané zlato, jehož je ještě za 500 milionů rublů. Ale mají při tom málo úspěchu. Zlaté doly na Uralě produkují ročně málo: roční produkce v 1914 byla 9 milionů liber šterlinků, dnes pouze dva miliony.

Od té doby, co rudé armády jsou poráženy, bolševičtí vůdci mají jen jednu myšlenku: poslati zlato, dražokamy a šperky do Švédska a do Anglie. Tvoří při si takto zálohy pro přepychový ezil, o němž vědí, že mu neevropských nemocnicích v Číně